



R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. De consecratione calicis, & Parenæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

INTENTIO, ET DIVISIO OPERIS.



PRÆCEDENTIBUS de Confessione, & de Communionem duobus Opusculis ideo connecto tertium de Sacrificio Missæ celebrando: quia inter hæc tria magis præcedit quasi innata connexio. In quo quidem tertio Opusculo primum instituo de iis, quæ ad Sacerdotem pertinent, antequam Sacrum faciat. Secundo de iis, quæ ad eundem spectant, dum actu celebrat. Tertium de iis, quæ postea. Propter omnium bonorum Author, & donator Deus.

LIBER DECIMUS

De iis quæ ad Sacerdotem pertinent, antequam Missam celebret.

PROOEMIUM.

PRÆTER ordinem Sacerdotij nulla censura impediri, de qua re agere institui non est) tria video ad quæ reduci possunt ea quæ Sacerdoti proximè sunt necessaria ad tantum Sacrificium celebrandum. Primum, status gratiæ. Secundum, consilio Sacramentalis, in eo qui mortalis peccati nondum confessi, si est conficius, licet quantumcumque contritus sibi videatur. Tertium quadam extrinseca à sacris Canonibus potissimum instituta ad sacrificium ritè, & reverenter peragendum. Tale est ieiunium, sacra vasa, sacra vestes, ornamenta Altaris, locus, tempus, & huiusmodi similia; nam de virtutum actibus agere, quibus se Sacerdotem præparare ante Missam congruum est, ad nos, qui conscientiam casus explicare intendimus nequaquam spectat.

2. Quoniam verò de primo, & secundo satis abundè in præcedenti Opusculo de Communionem expeditè peragenda, cap. præsertim primo discurimus, inde habere potes, quæ de his scitu sunt necessaria, quæque hic describere supervacaneum esse. De tertio item, quoad ieiunium naturale, & quædam alia omnibus fidelibus Eucharistiam susceperis communia ibidem cap. præsertim secundo sufficienter egimus. Superest igitur de cæteris, quæ Sacerdotum magis sunt propria, explicationem instituire: Sunt autem vasa, vestes, tempus, & huiusmodi cætera, quæ quamvis requirantur in ipso Sacrificio atque adeo eorum tractatio reduci etiam possit ad secundum huius Opusculi librum, ubi, ut modo diximus, agemus de iis, quæ ad Sacerdotem pertinent, dum actu celebrat, tamen hic magis æctus, propriusque locus esse videtur prærequiruntur enim ea, seu eorum electio, antequam Missa celebretur.

CAPUT PRIMUM.

De Vasis Sacris?

§. I. De Calice & Patena.

EX Rubricis Missalis Rubr. de præpar. Sacerdotis in Missali reformato, apud Hurtad. disp. 4. de sacrificio Missali diff. 10. Calix & Patena debent esse ex auro, vel argento, si non totaliter, saltem, quoad cuppam. Possent esse ex stanno, concedit ob paupertatem Canon, cap. Ut Calix, de consecr. diff. 1. negatque posse esse ex ære,

vel aurochalco. Nam propterea tenent communem Theologi ex alia inferiori materia non posse: Adhucamen De lugo de Euch. disp. 10. sect. 4. n. 90. Romæ plerosque Calices totos ex ære, seu copro, Italiae Hispaniæ, & ceteris, mirumque esse eos Theologos, qui in illis consecrantur, id non advertisse.

2. Verum de novo, vel ex dicto ære, vel ex præstantino fieri cuppam, non concedo. Ratio est prædicta consuetudo iam in re gravi nunc usurpata, & ab omnibus Ecclesiis ut gravis recepta, quæ simul cum prædicta rubrica Missalis videtur concessionem illam Canonicam revocasse.

3. At potestne esse ex gemma pretiosa? Respondetur Si sit aquæ atque aurum vel argentum pretiosi, non repugno. Rubrica enim, Canoniceque conceduntur aurum vel argenteum Calicem, concedunt impliciter pretiosum, id est gemmeum, modò tamen gemma dicti modi, ut non sit periculum, quod effingatur, vel quod imbibat sacras vini species, ut ex Henric. bene notat Fagnandez præcept. Eccl. 1. lib. 3. c. 21. n. 13. Concilium dicto Ecclesiæ Valentiniæ, ubi magna veneratione celebratur pretiosus Calix ex lapide agatha, seu smaragdo tradunt usum fuisse Christum Dominum in ultima Cena. Sic Gavanti. in Rubr. Miss. part. 2. item 1. lib. 3. c. 21. n. 26. Fagnandez de Euch. hom. 26. Fagnandez n. 13. citat aliquos non negem Bedam cap. 2. de locis sacris affirmasse fuisse argenteo.

Illud etiam ex Granado tract. 14. de Euch. Miss. num. 3. libens concedo, quamvis in Rubrica Missalis formati præscribatur, ut Coppa Calicis & superius tenæ pars sit deaurata, id tamen non obligat gratiam sufficere ad vitandum mortale, quod sit ex argento in. o & ad vitandum veniale, quia ita usus obtinuit. 4. Atque ex hoc ultimo dicto conscientiam cum Sacerdotis olim sedavi, qui incidit in Calicem, & Patenam ex argento, & inaurato quidem, sed semicirculo aureo, ita ut partim aurea, partim argentea appareat, non potuisse ritè in illis celebrari, quia ad huiusmodi transpositionem, modo subit argentum, non adest, ut dictum est saltem obligatio.

5. Dices. Si aurum maiori ex parte defuisset, ex alia parte emergere scrupulus posset, nempe quod auctoritas consecrationem. Respondendo neque hunc scrupulum iniciendum, dicam mox §. 5. n. 3.

§. II. De consecratione Calicis & Patenæ.

1. **C**alix, & Patena in quibus licet, ac ritè celebrari valet, esse debet consecrata canonice de consecratione, §. 1.

2. Consecrantur autem vel de iure ab Episcopo, vel ex Privilegio Romani Pontificis, qui ratissime illud concedit ab alio inferius. Ita Delugo de *Euch.* disp. 30. sect. 4. 1591. Debet tamen esse diversum privilegium, ab eo de benedicendis vestibus, de quo nos infra agemus nam in Patena, & Calice adhibetur unctio sacri Chrismatis, quæ non adhibetur in illis.

Privilegium primum consecrandi Calices.

AT invenitur tale privilegium alicui ordini Religioso, vel eius Prælati concessum? Respondetur. Triplex tale privilegium invenio. Primum est, ex Rodriq. in comp. res. 1. n. 7. pro Abbatibus concessum ab Innocentio VII. per quod possunt soli Abbates Corporalia, aliæque ornamenta benedicere Calicibus (intelligit etiam Patenas) ut etiam aras consecrare Chriftum fieri, prius, ab aliquo Catholico Episcopo recepto, aliæque etiam pro usu exteriorum.

4. Notat tamen duo Rodriquez *ibidem*. Primo hoc Privilegio ipsis non licere uti extra Monasteria Ordinis, vel Ecclesias illis annexas, nisi de licentia Diocesani, aut Concilii Trident. sess. 6. de *refor.* cap. 5. est enim id excommunicatis Pontificalia. Secundo, alios Religiosos, quam communicantes in aliis privilegiis, tamen non in hoc Innocentij VII. quantum ad consecrationem eorum, in quibus Chriftina intervenit non communicare, id enim non datur nisi veris Abbatibus, & quidem ex vi huius privilegij, benedicis licet ex vi aliorum, etiam non benedicis, ex Rodriq. in *com. ces.* 1. n. 3.

Privilegium alterum consecrandi Calices.

Secundum privilegium, quod hac re invenio, est illud concessum Patribus Societatis I. E. S. V. a Paulo III. licet debet non tam à Gregorio XIII. ut habet per errorem Portella in *dubij Reg. V. benedicere*, in *calic. n. 3.* per quod possunt prædicti Patres in locis remotissimis, puta Infidelium, velites sacerdotales, Palas Corporalia, Calices (intelligit pariter & Patenas) Altaria, cæmeteria, si Episcopus Catholicus, qui ea faciat, ibi non adhibet benedicere, ac profanatas Ecclesias reconsecrare.

6. Vbi notat primo idem Portella *ibid.* hoc privilegium cum prædictis limitationibus, cum non restringatur ad Abbates, ut præcedens, posse uti communicantes in privilegiis, quales sunt Fratres Minores: & idem dicitur de aliis Mendicantibus, qui tam communicant, quod certe est probabile. Licet Fagund. *præcept. Eccl.* 1. 1. c. 2. n. 1. id neget ex eo, quia hoc privilegium solum Sacerdotibus Societatis I. E. S. V. concessum fuisse constat.

7. Notat secundo illud (si Episcopus ibi Catholicus non sit) quoad Prælatos Mendicantium intelligi solum pro consecratione Calicis (adde, & Patenæ, & Altaris) nam Corporalia, aliæque ornamenta, in quibus non intervenit Chriftina, potest benedicere Prælati Mendicantium solum ex alio privilegio, de quo infra *suo loco*; At Sacerdos non Prælati ex eisdem Mendicantibus solum potest uti hoc privilegio cum prædictis limitationibus, nam quoad Calices consecrandos, tum ad alia ornamenta benedicenda; cum enim, qui non est Prælati, non habeat ex se, seu sibi concessum aliud privilegium benedicendi Corporalia, habeat autem hoc præfens, sed modo dicto, limitatum, solo hoc, in remotissimis partibus illis, uti poterit. Cæterum, an ex aliqua tandem concessione, Sacerdotes non Prælati ex Mendicantibus possint benedicere benedicere Corporalia, & similia, dicemus *suo loco infra* c. 3. §. 2. n. 9.

8. Noto insuper tertio, neminem ex Societate hoc privilegio Calices consecrandi uti posse etiam cum prædictis circumstantiis, nisi specialiter alicui ipsorum concessum sit à R. P. N. Generali, à quo privilegia omnia Societatis dependent. Ita Afcantius Tamburinus

tom. 1. de iure Abbat. disp. 17. questio 1. n. 40. Confirmatur quia ex una parte, in compendio, nestorum privilegiorum hoc exscriptum non invenitur: & ex alia ipse P. N. Generalis præscribit in præfatione dicti compendij, ne quis utatur privilegiis quomodocumque Societati concessis, quæ in dicto compendio, non sunt, nisi specialiter impetrentur ab ipso Generali.

Privilegium Tertium consecrandi Calices.

9. Denique idem Rodriq. comp. res. 13. n. 13. ait Provinciales Indiarum ex Minoribus (Adde tu, & alios cum eorum privilegiis communicantes) posse benedicere, hoc est consecrare calices, Episcopis in Provincia non existentibus, per Bullam Leonis X. & Adriani VI. eandemque facultatem posse committere, & communicare suis Fratribus. Quod privilegium diversum sanè est ab eo, quod modo retulimus n. 5. sed cum tere in idem coincidat, nulla indiget explicatione.

§. III. De pœna celebrantis in Calice non consecrato.

1. Peccatum mortale committi à celebrante in calice, vel patena non consecratis, quia sit contra præceptum in re gravi, certum est, quare hic solum præsumimus an in iure incurrat aliquam pœnam. Bonacina de *Euchar.* disp. 4. quest. ult. p. 9. n. 17. sic habet: Contra eum, qui utitur calice ligneo, aut calice non consecrato constituta est pœna depositionis ab officio & beneficio, cap. ult. de celebrat. Missarum. Hæc Bonacina; quod fortasse sumptit à Suario de Sacrament. disp. 81. sect. 7. §. Alia autem forma, qui sic ait (Et ideo in cap. ultimo, de celebratione Missarum deponitur Sacerdos, qui sine sacro calice consecraverit.)

2. Sed amabo te addeamus prædictum cap. ultimum, & videamus quid Episcopo Brixienti scribat in illo Honorius III. Litteras tuas (inquit) recepimus continentes quod cum super excessibus presbyteri Ecclesie S. Brigide inquireret, confessus est quod cum quadam die hostiam, & calicem non haberet in pane fermentato, & scypho ligneo, Missarum solemniter celebrare presumpsit, & infra Intellecto iterum quod prædicta Ecclesia per malitiam dicti Presbyteri multipliciter ladebatur, inquisitionis officium iterum, ex eius Confessione invenisti, quod idem sine igne sacrificabat, & aqua. Cum igitur vel ex aperta malitia, vel nimia desipientia peccasse probeatur, mandamus, quatenus officio, beneficio perpetuo ipsum privet Hæc Honorius.

3. Vbi vides, Primum, hanc non esse pœnam universalem, sed illi peculiari presbytero infligendam. Secundo, esse eiusmodi pœnam velis extendere ad omnes, certe ad omnes similiter delinquentes: At, si bene notas ut notavit *ibidem* Glossa, Sacerdos ille quatuor peccata commisit. Primum celebravit in pane fermentato, quod non licet in Ecclesia Occidentali. Secundum, in scypho ligneo. Tertium, sine igne, hoc est sine candelis accensis. Quartum, sine aqua, quæ vino consecrando commiscenda erat; & contra hos omnes excessus, illa pœna privationis officij, & beneficii fulminatur à Pontifice. Quomodo ergo ad celebrantem, in calice non consecrato tantum, extendere velis; Tertium, licet, qui in scypho ligneo celebravit, supponatur in vase non consecrato celebrasse, & licet item supponamus, in hoc Sacerdotem illum duntaxat, & non in aliis deliquisse, certe, quis non videt minus esse in calice aureo, vel argenteo non consecrato celebrare, de quo casu nos loquimur, quam celebrare in ligneo scypho non consecrato? cum igitur paria peccata non sint, cur pari pœna puniantur?

4. Stet igitur, non esse ullam pœnam infligendam contra celebrantes in calice, patenæque non consecratis.